

СРПСКИ ГАРДИСТИ НА ЦРВЕНОМ ТРГУ

КОРАКОМ ПОБЕДНИКА

На Црвеном тргу у Москви одржана је величанствена војна парада поводом 75. годишњице победе над фашизмом у Другом светском рату. Међу више од 13.000 учесника, Србију је поносно и достојанствено, пред очима читавог света, представио ешелон Гарде Војске Србије, предвођен командантом гардијског батаљона потпуковником Драганом Јаковљевићем.

Пише Оливера ИКОДИНОВИЋ

С тројевим кораком српске војске главним московским тргом, местом где је Црвена армија 1945. године прославила победу над фашистичким силама Осовине, продефиловало је 75 наших гардиста, који су наступили у пешадијском подешелону гостујућих армија. Част

да носи заставу Србије имао је мајор Ненад Шћеловић.

Заједно са руским и српским војницима Москвом су марширали и гардисти из Кине, Азербејдана, Јерменије, Белорусије, Индије, Казахстана, Киргизије, Молдавије, Монголије, Тацикистана, Туркменистана и Узбекистана, због чега је један од руских депутата,

након свечаности, Црвени трг назвао „најсигурнијим местом на планети”.

У славу Србије

Српски гардисти корачали су поносно у славу Србије, наших храбрих предака и велике победе над фашизмом. Носили су своје традиционалне плаве униформе, а на реверима су

Председник Вучић цвеће је положио са председником Русије Владимиром Путином и другим шефовима делегација на споменик у Александровској башти

имали Георгијевску ленту, црно-на-ранцасту траку, која је вишевековни симбол подвига руског војника на бојном пољу и која је обавезна на руским парадама. У рукама су чврсто држали полуаутоматске пушке српске производње М59/66, популарне „паповке”.

Председник Србије Александар Вучић поздравио је дефиле српских гардиста на војној паради чврсто држећи стегнуту песницу на срцу. Касније је новинарима објаснио да је његова реакција изазвана емоцијама које су га савладале пред сценом српске заставе и војника на Црвеном тргу.

„Гардисти су били сјајни. Невероватан је осећај када стојите на Црвеном тргу, а српски војници марширају. То што сам устао и показао на срце, желео сам да покажем колико волим српску заставу, војску и Србију. То је посебан осећај”, рекао је Вучић.

Међу високим званицама био је и српски члан Председништва Босне и Херцеговине Милорад Додик.

Министар Вулин је уочи параде обишао у Москви српске гардисте и пожелео им да још једном покажу слободарски и победнички дух српског народа.

„Поздравио сам их у име врховног команданта Војске Србије и пожелео им много успеха и да још једном покажу да су Срби народ који изнад свега цени слободу, да су увек били на правој страни света и да су увек били народ који непогрешиво бира слободу и победу. Тамо где су Срби, тамо је слобода, тамо је победа”, поручио је министар Вулин.

Учешће на Паради победе у Москви сан је сваког војника. То је ствар части и престижа, а за многе српске гардисте ово је била јединствена при-

лика да марширају на Црвеном тргу. За долазак у Москву изабрани су најбољи међу најбољима. Одабрано је 75 гардиста, од којих је њих 18 већ учествовало на паради 2015. године. Онима који су пратили тај догађај остало је урезано у сећању да се руски председник Владимир Путин тада захвалио на достојанству српских гардиста.

За овогодишњи догађај, који је пратио цео свет, елитна јединица Војске Србије спремала се око 45 дана. Део припрема обавили су у београдској касарни „Дедиње”, а део у Русији. Због пандемије вируса корона председник Путин инсистирао је на томе да се искључе било какви ризици заразе учесника параде, па су током припрема сви користили медицинске маске и рукавице и редовно су тестирани на Ковид-19. У каран-

Министар Вулин са гардистима у Москви

Поздравио сам их у име врховног команданта Војске Србије и пожелио им много успеха и да још једном покажу да су Срби народ који изнад свега цени слободу, да су увек били на правој страни света и да су увек били народ који непогрешиво бира слободу и победу. Тамо где су Срби, тамо је слобода, тамо је победа.

ПОБЕДИЛИ И КОРОНУ

Због пандемије вируса корона овогодишњи Дан победе у Москви није личио на пређашње. Око 250 акредитованих новинара из целог света војну параду није пратило са Црвеног трга, него из савремено опремљеног прес-центра, поред Кремља. Радило се под маскама и уз поштовање свих санитарних мера. На Црвеном тргу било је око 2.500 гостију и на десетине сниматеља. Трибине су уочи параде дезинфиковане. Упркос корони, војници на паради нису, како се очекивало, носили маске, а ветерани и гости на трибинама нису држали растојање од метар и пошто су сви тестирани на Ковид-19. Кремљ је уочи параде позвао грађане да не излазе на улице, већ да је прате преко телевизије, али многи Руси нису одолели да уживо виде пролазак војне технике улицама Москве.

тину нису били само војници, него и ветерани из Другог светског рата, који су традиционално главне звезде Дана победе, а дезинфикована је и сва техника.

Српски официри и војници били су смештени у једном од војних објеката руске војске у Московској области, где су имали добре услове за припреме за дефиле. Две недеље су у Русији вредно увежбавали парадни корак, прво самостално, а потом и колективно са другим армијама.

У години када се слави 150 година Гарде Србије, наши гардисти су учешће на свечаности доживели као велику част и признање.

Русија не заборавља

Парада победе традиционално се одржава 9. маја, али је због епидемиолошке ситуације у земљи услед шире-

Прва парада у Москви одржана је 24. јуна 1945. године

ња вируса корона померена на 24. јун – датум када је на московском Црвеном тргу одржана прва војна парада у част победе СССР-а над Немачком у Другом светском рату, којом је тада командовао маршал Константин Рокосовски, а рапорт од њега није примио Јосиф Стаљин, како се очекивало, већ маршал Георгиј Жуков, који је са својом армијом ушао у Берлин.

Директиву за параду дао је лично Стаљин месец и по дана пре њеног одржавања, да би војници стигли да се увежбају и да би московске фабрике успеле да шашију парадне униформе. Инсистирао је да на њој учествују јединице свих родова које су ратовале на свим совјетским фронтovima, као и оне које су ослобађале Европу и јуришале на Берлин. Учесници су били бирани по утврђеним критеријумима. Предност су имали они који су показали јунаштво и храброст на фронту, а затим је била важна висина војника и официра. Војници нису смели да буду нижи од 176 центиметара и старији од 30 година. Тада је учествовало 24 маршала, 249 генерала, 2.536 официра и 31.116 војника. Показано је 1.850 јединица војне технике и чак 630 авиона.

Парада ће остати упамћена и по томе што су совјетски војници бацали знамење фашистичких снага код Маузолеја Лењину и зидина Кремља. Да би се нагласио презир према непријатељу, војници су заставе Вермахта носили у рукавицама, које су после параде спаљене.

Тријумф добра над злом

Дан победе је за Русе свети празник, празник општенационалног поноса и дан сећања на херојство предака.

Покушај западних медија да Парадом победе представе као демонстрацију војне моћи, у Москви виде као цинизам и мањак жеље да схвате значај тог догађаја за Русију јер се процењује да је у Другом светском рату погинуло 27 милиона војника и цивила бившег Совјетског Савеза.

Управо о томе је и говорио председник Владимир Путин током свечаности на Црвеном тргу, који је иста-

„БЕСМРТНИ ПУК” У БЕОГРАДУ НАЈВЕЋИ ПОСЛЕ МОСКОВСКОГ

Због пандемије вируса корона, акција „Бесмртни пук”, на којој Руси носе портрете својих предака, померена је за 26. јул, на Дан морнарице, када ће традиционално бити одржана и велика поморска парада у главним базама руске флоте.

Председник Србије Александар Вучић рекао је у Москви да ће следеће године у Београду предводити колону „Бесмртног пука” и обећао је да ће та колона у главном граду Србије, после московске, бити највећа.

„Рекао сам и Путину да верујем да ће бити већа него у Санкт Петербургу и другим руским градовима. Много је Срба страдало током Другог светског рата и Срби су почели последњих година, по први пут кроз своју историју, да ту културу сећања враћају у живот и то заједно радимо са Републиком Српском. Веома сам поносан на то, више не потцењујемо и незаборављамо своје жртве, већ се клањамо сенима наших родитеља, дедова и свих оних који су ослобађали нашу земљу”, рекао је Вучић. У шетњи „Бесмртног пука” у Москви традиционално учествује око милион људи, а пре две године Вучић је са Путином предводио колону у главном граду Русије. Путин је носио портрет свог оца Владимира Путина, учесника Другог светског рата, док је Вучић носио слику свог деде Анђелка Вучића, кога су убиле усташе.

СИМБОЛИКА БРОЈА 75

Број српских војника на Паради победе у Москви није случајан. У парадном строју било је 75 српских гардиста, што симболизује број година од тријумфа над фашизмом у Другом светском рату. Заменик команданта Гарде Војске Србије и вођа делегације у Москви пуковник Жељко Гавриловић рекао је да су припадници Гарде свесни указане части и важности задатка на догађају који је у центру пажње светске јавности. Свој задатак да на паради у Москви достојно представе нашу земљу и Војску Србије српски гардисти су извршили на најбољи могући начин.

као да је совјетски народ поднео највећи терет рата и сломио нацизам, те да је дужност свих да ту истину чувају. Како је рекао, чак 80 одсто нацистичких снага било је усредсређено током рата на Совјетски Савез, али нису успели против уједињеног народа. Када је говорио о првој Паради победе, Путин је нагласио да је „то био тријумф добра над злом, живота над смрћу”.

Руси никада нису својатали победу над фашизмом. Истицали су, а то увек чини и Путин, да памте помоћ савезника.

Новинарима током параде није промакло ни када је један од ветерана веома емотивно реаговао на Путинов говор, а на кадровима се види како он маше песницом док руски председник говори о броју уништене противничке технике.

Капија Спаске куле

Параду је предводио генерал-пуковник Олег Саљуков, а министар одбране Русије Сергеј Шојгу извршио је смотру јединица и рапортирао председнику Путину као главнокомандујућем Оружаних снага Руске Федерације.

Пролазећи кроз капију Спаске куле у Кремљу, Шојгу је традиционално скинуо шапку и прекрстио се. Овај ритуал министра одбране има занимљиву причу. Капија Спаске куле кроз коју је прошао аутомобил „аурус”, у ком је био Шојгу, део је храма који је обновљен. На капији је 2010. године откривена икона Спаситеља (Спаса Смољенског). Не зна се ко је прекрио икону слојем малтера, али се претпоставља да је то учињено тридесетих година прошлог века. Пре комунизма у Москви је вековима постојао обичај да се они који прођу кроз капију испод иконе прекрсте.

Шојгу је за историјат капије и храма, као и за овај обичај, сазнао пре неколико година и од тада се увек прекрсти када ту пролази.

На паради је представљено 234 јединице, 75 авиона и хеликоптера и више од 40 парадних јединица. Црвеним тргом дефиловали су и војни-

ци руске армије обучени у историјске униформе из Другог светског рата, носећи оружје из тог периода. Прошла је и војна техника из ратног периода: легендарни тенкови Т-34-85, совјетске „убице” немачких тенкова СУ-100 и други. Натпис „Победа” на њима говори о њиховим ратним успесима јер су они ковали победу од Москве до Берлина.

Први пут на паради су представљена 24 најновија средства војне технике, што је рекордан број. Публика

је премијерно могла да види борбена возила пешадије „армату” и „курганец-25” са новим борбеним модулом/куполом „кинжал” и „епоха”, ракетне системе С-300В4 и С-350, тенкове Т-90М и Т-80БВМ, обалске ракетне системе „бал”, тешке вишецевне ракетне системе „тосочка” и друге.

Поред историјске и најсавременије технике, Црвеним тргом дефиловала су и добро знана оклопна возила „тигар-М” и „тајфун-К”, као и самоходне хаубице „Мста-С” и „коалиција-СВ”.

Приказана је арктичка верзија „панцира”, дуго очекивани руски ракетни систем ЈАРС, који може да носи нуклеарне бојеве главе, затим „искандер-М” и друго наоружање и техника.

Летачке посаде имале су привилегију да своје умеће ове године прикажу два пута – традиционално 9. маја и на главној војној паради 24. јуна. На небу над Кремљем најпре су „продефиловали” модернизовани борбени хеликоптери Ка-52, Ми-28Н, Ми-35, а затим се појавио и највећи стратешки

бомбардер на свету „тупољев 160”, чувени „бели лабуд”. Црвени трг прелетели су и авиони пете генерације Су-57, „мигови 31”, који су носили ракете „кинжал”, а приказан је и „иљушин 78”, који може да врши пуњење летелица у ваздуху. Врхунац спектакла био је када је шест јуришних ловаца Су-25 небо изнад Москве ишарало бојама руске заставе. Дан победе у Москви је традиционално завршен спектакуларним ватрометом, који је обасјао небо изнад престонице.!